

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
สภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๑๑๐

วันพุธที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
ระหว่างเวลา ๐๙.๓๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา
ณ ห้องประชุม ๖๐๗ ชั้น ๖ อาคารรัฐสภา

คณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ได้ประชุมพิจารณาศึกษาและมีมติในเรื่องต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

๑. พิจารณาเรื่องการปฏิบัติตามกฎหมายในการดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจค้นและควบคุมกลุ่มนักศึกษาและนักกิจกรรม กรณีการเฝ้าระวังและดูแลความเรียบร้อยในการเตรียมการจัดประชุมสัปดาห์ผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒๙

คณะกรรมการได้พิจารณาเรื่องดังกล่าว ร่วมกับผู้แทนกองทัพทหารบก ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้กำกับกองสืบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาล ๔ ผู้กำกับการสืบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาล ๗ ผู้แทนผู้กำกับการสืบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาล ๙ ผู้แทนผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก ผู้แทนกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบ ผู้แทนสมาพันธ์นักศึกษามุสลิมแห่งประเทศไทย (ผู้ร้องเรียน) ผู้แทนองค์การบริหารนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง (ผู้ร้องเรียน) ผู้แทนชมรมนักศึกษามุสลิมมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ผู้ร้องเรียน) และผู้แทนกลุ่มนักศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ผู้ร้องเรียน) สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ผู้แทนกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบและผู้ร้องเรียน ได้ชี้แจงโดยสรุปว่า ได้รับความเดือดร้อนจากการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยแบ่งเป็น ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีการตรวจค้นบ้านและเชิญตัวไปยังหน่วยเฉพาะกิจทหารที่ ๔๖ โดยในวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ได้มีหน่วยเฉพาะกิจทหารพรานเข้าตรวจบ้านในจังหวัดนราธิวาสของนักศึกษา พบว่า ไม่มีสิ่งผิดกฎหมาย และได้มีการเชิญตัวไปยังสถานีตำรวจภูธรสุโขทัยเพื่อลงบันทึกประจำวัน หลังจากนั้น ในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ได้มีการตรวจร่างกายและซักถามการจัดกิจกรรมของกลุ่มนักศึกษาชายแดนภาคใต้ กับเหตุการณ์ในการประชุมสัปดาห์ผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒๙ ต่อมาในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ มีการตรวจร่างกายและไม่พบสารเสพติดและลงบันทึกประจำวันไว้ที่สถานีตำรวจภูธรเมืองนราธิวาสและตรวจร่างกายที่โรงพยาบาลนราธิวาสเพื่อพิสูจน์ว่า ไม่มีการซ้อมทรมานจากหน่วยเฉพาะกิจทหารที่ ๔๖ และได้รับหนังสือเยียวยาในเวลาต่อมา

ประเด็นที่สอง กรณีการถูกตรวจค้นหอพักซอยรามคำแหง ๕๘/๑ ในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าตรวจค้น โดยมีการแจ้งหมายค้นเพื่อเข้าตรวจหอพัก และได้มีการตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ของผู้ร้องเรียน ปรากฏว่า การตรวจค้นหอพักไม่พบสิ่งผิดกฎหมาย

ประเด็นที่สาม กรณีการถูกตรวจค้นหอพักซอยรามคำแหง ๕๓/๑ ในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าตรวจค้นสถานที่ โดยมีการแจ้งหมายค้นเพื่อเข้าตรวจหอพัก ปรากฏว่า ไม่มีสิ่งผิดกฎหมาย แต่ตรวจพบสารสีม่วง จึงได้มีการควบคุมตัวนักศึกษาไปยังกองบังคับการสืบสวนสอบสวนนครบาล ๔ เพื่อสอบสวนเพิ่มเติม จากนั้นมีการตรวจสอบพยานหลักฐาน

(Deoxy ribonucleic Acid : DNA) เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับวัตถุพยานและพิมพ์ลายนิ้วมือ เมื่อไม่พบสิ่งผิดปกติ จึงได้มีการทำบันทึกประจำวันและปล่อยตัวนักศึกษา

ดังนั้น ผู้แทนกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบและผู้ร้องเรียน จึงมีข้อกังวลจากเหตุการณ์ดังกล่าวดังนี้

๑) การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร และจะมีการติดตามและเฟ้นงleaningจากฝ่ายตำรวจและความมั่นคงหรือไม่

๒) เหตุใดจึงมีการเข้าตรวจค้น และมีติดตามนักศึกษาจากพื้นที่ชายแดนภาคใต้

๓) การเก็บสารพันธุกรรม (Deoxy ribonucleic Acid : DNA) และพิมพ์ลายนิ้วมือ จะส่งผลกระทบต่อนักศึกษาหรือไม่ สามารถยกเลิกการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวได้หรือไม่ เนื่องจากไม่พบการกระทำความผิด

ผู้แทนกองทัพบก ได้ชี้แจงว่า กรณีในพื้นที่อำเภอสุโขทัย การดำเนินการของเจ้าหน้าที่เป็นไปตามกฎหมาย โดยเหตุการณ์ดังกล่าวมีการเข้าตรวจค้นและการเชิญตัวมาซักถาม ซึ่งเป็นการดำเนินการตามข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานได้รับ ภายใต้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๘ ในการให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารดำเนินการ ซึ่งจะเป็นเข้าตรวจค้น การเชิญตัวไปซักถามหากพบว่า ไม่เข้าองค์ประกอบของความผิดจะมีการปล่อยตัว โดยในกรณีนี้พบว่า เป็นผู้บริสุทธิ์ จึงได้มีการดำเนินการเรื่องเยียวยาให้กับผู้ได้รับผลกระทบ ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการเรื่องเงินเยียวยา จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท ให้กับผู้ได้รับผลกระทบดังกล่าว

ผู้กำกับการสืบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาล ๔ ได้ชี้แจงว่า การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเข้าตรวจค้นหอพักนักศึกษาในซอยรามคำแหงเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมาย และมีการดำเนินการขอหมายค้นจากศาลและได้แจ้งหมายให้กับนักศึกษาทราบตามขั้นตอน ทั้งนี้ การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ มีการตรวจค้น ๒ จุด โดยไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อตรวจสอบว่า มีการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือไม่ ส่วนกรณีการตรวจสอบสารพันธุกรรม (Deoxy ribonucleic Acid : DNA) ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายและหลักความยินยอม

ผู้แทนผู้กำกับการสืบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาล ๗ ได้ชี้แจงว่า กองบังคับการตำรวจนครบาล ๗ เข้าไปเป็นหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงานเท่านั้น

ผู้กำกับการสืบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาล ๙ ได้ชี้แจงว่า การติดตามและตรวจสอบพื้นที่เป็นการดำเนินการตามปกติ เพื่อเข้ามาดูแลพื้นที่ชุมชนต่าง ๆ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะให้เป็นข้อมูลสถิติในการเข้าตรวจเยี่ยมพื้นที่ต่าง ๆ เท่านั้น

ผู้แทนผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก ได้ชี้แจงว่า กรณีเข้าตรวจพื้นที่ซอยรามคำแหงดังกล่าว สถานีตำรวจนครบาลหัวหมากเข้าร่วมสนับสนุนการปฏิบัติงานเท่านั้น

ความเห็นของที่ประชุม

๑) คณะกรรมการมีความเห็นว่า ขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีการพิจารณางานข่าวให้มีชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากการดำเนินการต่าง ๆ หากไม่ชัดเจนจะกระทบกับความเชื่อมั่นของประชาชน โดยเฉพาะงานข่าวของนักศึกษาจากพื้นที่ชายแดนภาคใต้ และการปฏิบัติงานต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงหลักนิติธรรมภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายและสิทธิมนุษยชน

๒) คณะกรรมาธิการมีความเห็นว่า กรณีการการตรวจสอบสารพันธุกรรม (Deoxy ribonucleic Acid : DNA) จะต้องคำนึงถึงหลักกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๑ และมาตรา ๑๓๑/๑ ที่กำหนดให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา เพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิด พิสูจน์ถึงความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา และในกรณีจำเป็นต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามมาตรา ๑๓๑ ดังนั้น การทำการตรวจสอบสารพันธุกรรม (Deoxy ribonucleic Acid : DNA) แม้ใช้หลักความยินยอมแต่ต้องนำหลักกฎหมายมาพิจารณาประกอบด้วย

๓) คณะกรรมาธิการขอให้ผู้กำกับการสืบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาล ๔ จัดส่งคำร้องขอออกหมายค้น และหมายค้นในกรณีดังกล่าวให้กับคณะกรรมาธิการ เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการในเรื่องดังกล่าวต่อไป

๒. พิจารณาศึกษาเรื่อง มาตรการทางกฎหมายและหลักปฏิบัติในการควบคุมการชุมนุมตามหลักสากล กรณีการสลายการชุมนุมเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

คณะกรรมาธิการได้พิจารณาเรื่องดังกล่าว ร่วมกับผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสื่อมวลชนผู้บันทึกเหตุการณ์ ผู้แทนสื่อมวลชนผู้เสียหายจากการสลายการชุมนุมและผู้แทนผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุม สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ผู้แทนผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า การชุมนุมในวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ผู้จัดการผู้ชุมนุมได้ดำเนินการชุมนุมตามกฎหมาย จะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีอำนาจมาขัดขวางไม่ให้ผู้ชุมนุมเดินทางไปอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย และได้พยายามเรียกร้องให้ตำรวจถอนกำลังออกไป ขณะที่เกิดเหตุชุมนุมยืนยันว่าไม่ใช้การปะทะ แต่เป็นการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจบุกตีเพียงฝ่ายเดียว และในเหตุการณ์ชุมนุมครั้งที่ ๓ มีการเปลี่ยนตัวเจ้าหน้าที่จากตำรวจควบคุมฝูงชน (คฟ.) เป็นอีกชุดหนึ่ง ที่ใส่ผ้าพันคอสีเขียวเข้ามาสลายการชุมนุม รวมทั้งเรียกร้องให้คณะกรรมาธิการตรวจสอบข้อเท็จจริง พร้อมเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสลายการชุมนุมได้ชี้แจงถึงการกระทำในครั้งนี้

ผู้แทนสื่อมวลชนผู้บันทึกเหตุการณ์ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า การสลายการชุมนุมวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ที่ผ่านมาเป็นเหตุการณ์ค่อนข้างรุนแรง ซึ่งก่อนหน้านี้สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยได้เคยหารือกับผู้บัญชาการตำรวจนครบาล (ผบ.ช.น.) รวมถึงโฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (โฆษกตร.) เพื่อหาข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน ซึ่งที่ผ่านมาเคยมีคำสั่งของศาลแพ่งที่ให้การสลายการชุมนุมต้องทำไปโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของสื่อมวลชน แต่ปรากฏว่า การสลายการชุมนุมในเหตุการณ์ดังกล่าว มีสื่อมวลชนหลายสำนักได้รับบาดเจ็บ จึงมีข้อสงสัยว่าเป็นไปตามการปฏิบัติตามคำสั่งของศาลแพ่งหรือไม่ โดยมีข้อเรียกร้องดังนี้ ขอให้ช่วยตรวจสอบข้อเท็จจริงเหตุการณ์วันดังกล่าวว่า เหตุใดตำรวจควบคุมฝูงชน (คฟ.) จึงสลายการชุมนุมอย่างรุนแรงจนเป็นเหตุให้ประชาชนรวมถึงสื่อมวลชนได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจขัดกับคำสั่งของศาลแพ่งในคดีกระสุนยาง และผู้ใดจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อเหตุการณ์ในครั้งนี้

ผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ในการสลายการชุมนุมในวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลได้รับมอบหมายให้ดูแลการประชุมเอเปค มีการวางแผนและมีการออกคำสั่งปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เจรจาอย่างเต็มที่โดยคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่เป็นการดำเนินการ

ตามพระราชบัญญัติการประชุมสภาฯ พ.ศ. ๒๕๕๘ จะมีการยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อให้มีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการประชุมสภาฯ แต่ในวันดังกล่าวเป็นวันหยุดราชการของศาลแพ่งทำให้ไม่มีการขอคำสั่งศาลให้ผู้ชุมนุมเลิกการประชุมสภาฯ ในวันดังกล่าว ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมฝูงชน (คฝ.) ได้ดำเนินการตามขั้นตอนจากเบาไปหาหนัก

ทั้งนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ดำเนินการตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงการสลายการชุมนุมในวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เรียบร้อยแล้ว

ความเห็นที่ประชุม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเห็นว่า ขอให้เชิญผู้เกี่ยวข้องอันประกอบด้วย ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล และผู้บัญชาการเหตุการณ์ในวันดังกล่าว มาชี้แจงถึงรายละเอียดปฏิบัติการในวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และวิธีป้องกันไม่ให้เกิดเหตุซ้ำในอนาคต ในการประชุมครั้งต่อไป

๓. กำหนดการเดินทางไปศึกษาดูงานและจัดสัมมนา

๑) ที่ประชุมมีมติเปลี่ยนแปลงกำหนดการศึกษาดูงานในวันเสาร์ที่ ๓ และการจัดสัมมนาในวันอาทิตย์ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ จังหวัดนครพนม เป็นศึกษาดูงานในวันศุกร์ที่ ๑๖ และการจัดสัมมนาในวันเสาร์ที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ จังหวัดนครพนม

๒) ที่ประชุมมีมติเปลี่ยนแปลงกำหนดการศึกษาดูงานในวันจันทร์ที่ ๑๙ และการจัดสัมมนาในวันอังคารที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นศึกษาดูงานในวันเสาร์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๕ และการจัดสัมมนาในวันอาทิตย์ที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดอำนาจเจริญ

๓) ที่ประชุมมีมติเดินทางไปศึกษาดูงานในวันศุกร์ที่ ๙ และการจัดสัมมนาในวันเสาร์ที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ จังหวัดกาฬสินธุ์

๔. พิจารณากำหนดการประชุมคณะกรรมการครั้งต่อไป

ที่ประชุมมีมตินัดประชุมคณะกรรมการครั้งต่อไป ในวันพุธที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๕

นายภูวน อุ่นจันทร์
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
ผู้สรุปผลการประชุม
นางกมลเนตร พูลสุข ทนคง
นิติกรชำนาญการ
ผู้สรุปผลการประชุม

นายพงศ์พันธุ์ จิตรานุกิจ
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน
คณะกรรมการการกฎหมาย
การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
ผู้ตรวจสรุปผลการประชุม

Wai